2.3.2021

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

HE 15/2021 vp

Lausunto hallituksen esityksestä tartuntatautilain 16 ja 22 § muuttamisesta

HUS kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä tartuntatautilain muuttamisesta kyseisen lain 16 ja 22 § osalta. Muutoksissa 16 § selvennetään aluehallintoviraston oikeutta määrätä terveystarkastus joko yksilöön tai useampaan henkilöön kohdistuen. Lisäksi siinä korjataan nykyisin voimassa olevan lain ilmeinen puute ja annetaan kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaavalle lääkärille oikeus määrätä terveystarkastus yleisvaarallisen tartuntataudin toteamiseksi. 22 § muutosehdotuksessa tuodaan lakiin nykyisin käytännössä tartunnanjäljityksessä covid-19 taudin altistuneiden selvityksessä oleva käytäntö, jossa lääkärin lisäksi myös muu terveydenhuollon henkilö voi suorittaa tartunnanjäljityshaastattelun ja lisäksi täsmennetään yleisvaaralliseen tartuntatautiin sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn velvollisuuksia antaa tartunnanjäljityksessä tarvittavia tietoja.

Hallituksen esittämät muutokset tartuntatautilakiin ovat kannatettavia ja selkeyttävät terveydenhuollon toimintaprosesseja tartunnantorjunnassa. Yleisvaarallinen tartuntatauti todetaan yleisimmin laboratoriotutkimuksella tai tartuttavan keuhkotuberkuloosin osalta keuhkojen röntgentutkimuksella. Potilaat ohjautuvat useimmiten sairaaloiden päivystyksiin ja siten sairaanhoitopiirin tai kunnan tartuntataudeista vastaavan lääkärin mahdollisuus tarvittaessa tehdä tutkimukseen osallistumisesta velvoittava päätös on käytäntöä selkeyttävät. Samoin lakiin kirjattu velvollisuus tartunnanjäljityksessä tarvittavien tietojen ja mahdollisesti tartunnalle altistuneista selkeyttää toimintaa. Käsityksemme mukaan lain mahdollistamaan velvoittavaan määräykseen ei yleensä tarvitse mennä vaan tieto mahdollisuudesta siihen on yleensä riittävä.

Koronavirustartuntojen tilanne on käytännössä koko pandemian ajan ollut Suomessa rauhallisempi kuin useimmissa muissa maissa, erityisesti meille suuntautuvan ulkomaanliikenteen lähtömaissa. Siten maahan tulevien tartuttavien matkustajien tunnistaminen ja heistä mahdollisesti syntyvien tartuntaketjujen torjunta on osoittautunut

HUS Helsingin yliopistollinen sairaala
Yhtymähallinto
PL 200
Stenbäckinkatu 9, Helsinki
00029 Helsinki
(09) 4911
etunimi.sukunimi@hus.fi
www.hus.fi
Y-tunnus 1567535-0

yhdeksi merkittäväksi keinoksi torjua SARS-CoV2-tartuntoja Suomessa. Uusien helpommin tarttuvien virusmuunnosten yleistyminen on tehnyt maahan tulevien mukana saapuvien viruskantojen torjunnasta entistäkin tärkeämpää. Useissa Euroopan maissa, joissa epideeminen tilanne on huomattavasti Suomen heikompi, on jo otettu käyttöön vastaavia toimenpiteitä.

HUSin alueella muuntuneiden viruskantojen esiintyminen on voimakkaasti lisääntynyt vuoden alkupuoliskolla ja on viimeisimmän viikon aikana noussut jo 70 %:iin kaikista tapauksista ja ne ovat pääosin ns. UK-varianttia. Siten esitetty lakimuutos, joka mahdollistaa aluehallintoviraston tekemän esimerkiksi tietystä maasta saapuvien matkustajien testaamisen ei tule liian aikaisin. Koronaviruksen muuntuminen ja joissakin Euroopan maissa jo lisääntyvän ns. Etelä-Afrikan koronavirusmuunnoksen yleistyminen korostaa myös rajan ylittäjien mahdollisen koronavirustartunnan tunnistamisen merkitystä. Tälle lakimuutos antaisi mahdollisuuden ja epideeminen tilanne **korostaa lakimuutoksen pikaisen voimaansaattamisen tarvetta ja myös sen perusteella rajoilla tehtävien toimenpiteiden suorittamista niin, ettei terveydenhuoltohenkilökunnan työmäärän kasvu johda maan sisällä jo olevien tartuntaketjujen jäljittämisen hidastumiseen.**

Ehdotetut lisäykset tartuntatautilain 16 § ja 22 § ovat selkeitä ja viittaavat nykyisin voimassa olevan lain toimintamalleihin ja kriteereihin epäilytilanteissa, mutta mahdollistavat esimerkiksi maahantulijoiden testaamisen koronavirustartunnan varalta. Esitetyn sanamuodon perusteella voitaneen testausta ohjeistaa nykytiedon mukaisen riskinarvion mukaisesti, jossa ennakkotestin tehneiden testaus voidaan suorittaa vasta noin 3 vrk kuluttua maahan saapumisesta tai se voidaan katsoa kaikkia maahantulijoita velvoittavaksi. Näin mahdollisuus varmempaan tartuttavuuden poissulkuun mahdollistuu. Aiemmalla lausuntokierroksella esittämämme muutokset tietojen kirjaamisesta on tässä esityksessä huomioitu.

HUS toteaa, että esitetyt muutokset tartuntatautilakiin ovat kannatettavia ja toivoimme niiden voimaansaattamista mahdollisimman pikaisesti. HUS on antanut samansisältöisen lausunnon myös Hallintovaliokunnalle.

Markku Mäkijärvi
johtajaylilääkäri

Asko Järvinen
infektioylilääkäri, HUS tartuntataudeista vastaava lääkäri

HUS Helsingin yliopistollinen sairaala
Yhtymähallinto

PL 200
Stenbäckinkatu 9, Helsinki
00029 Helsinki

(09) 4911

etunimi.sukunimi@hus.fi
www.hus.fi
Y-tunnus 1567535-0